

Monumentnummer*: 509611

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 16 februari 1999
Kadaster deel/nr 82656/120

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Maarsbergen	Utrechtse Heuvelrug	Utrecht

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Maarsbergen	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Maarn	C			551

*Omschrijving***

HUIS MAARSBERGEN.

Tweebeukig huis op rechthoekige grondslag, verzwaard met twee diagonaal tegenover elkaar liggende hoektorens; op de hoeken van de voorbeuk een arkeltoren. De voorbeuk dateert uit halverwege de 15de of de 16de eeuw (proosdijhuis), de achterbeuk uit halverwege de 19de eeuw, de hoektorens uit 1930. Het geheel is opgetrokken in roodbruine baksteen en omvat souterrain, begane grond, eerste verdieping en zolder onder twee schilddaken waarop blauwe Hollandse pannen en schoorstenen met kappen. Karakteristieke onderdelen zijn het uitspringend middenrisaliet met Vlaamse trapgevel waarop een mascaroon en leeuwen sculptuur, en neogotische toevoegingen als spitsboogfries, kantelen langs de voorgevel en spitsboogtracering in de vensters. In het middenrisaliet staat het wapen van Maarsbergen. De voor- en achtergevel van het huis zijn zeven traveeën breed en vertonen een regelmatige vensterindeling met op de begane grond en eerste verdieping aan de voorzijde zesruits draairamen en aan de achterzijde zesruits schuiframen. In het souterrain bevinden zich voor- en achter vensters met roeden en diefijzers. Aan de achterzijde ontbreekt de spitsboogtracering; twee vensters ter hoogte van de begane grond hebben een ijzeren neogotisch balkon. Om de centrale toegangsdeur aan de voorzijde bevindt zich een natuurstenen omlijsting van pilasters en kroonlijst waarin twee glasdeuren met spitsboogtracering en bovenlicht met lantaarn. In de top van de trapgevel een kruiskozijn met glas-in-lood boven en luiken in de Maarsbergen-kleuren (rood-geel-groen) beneden. Aan de voorzijde zitten vier dakkapellen met koperen dak met overstek, vensters en luiken; aan de achterzijde zitten twee dakkapellen onder zadeldak; vierruitsvensters. Op de uitkragende arkeltorens staat een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zeshoekige ingesnoerde naaldspits met koperen dak en gietijzeren windwijzer. De ronde hoektorens worden aan de bovenzijde tienhoekig als aanzet tot de tienzijdige spits met leien in Maasdekking; op de torens staan twee dakkapellen, een schoorsteen en een windwijzer. De vensterindeling van de torens is regelmatig: op de drie verdiepingen houten kruiskozijnen met glas-in-loodramen boven en luiken in de Maarsbergen-kleuren beneden. De travee-indeling van de zijgevels is onregelmatig: aan de westzijde zit beganegronds een halfronde, tweedelige eikenhouten deur met bovenlicht en lantaarn, geflankeerd door een klein kruiskozijn en een rechthoekig venster met roeden. Op de eerste verdieping bevinden zich twee schuiframen met spitsboogtracering. Bijzondere onderdelen aan deze zijde zijn de pomp en vroeg-18de-eeuwse bronzen LUIDKLOK met opschrift en randversiering en de houten ophaalbrug (gerestaureerd in de 20ste eeuw). Aan de oostzijde zit in het souterrain een halfronde houten deur met lantaarn, op de begane grond een hoog venster met halfrond bovenlicht en ter hoogte van de eerste verdieping een rond venster. Tussen het huis en de hoektoren bevindt zich een halfronde uitbouw met drie vensters. Zowel het hoofdgebouw als de hoektorens hebben rechte muurankers en sierankers. Voor het huis ligt een 19de-eeuwse gemetselde BOOGBRUG met een drietreeds natuurstenen trap, plaveisel van gele baksteen en smeedijzeren balusters met ijzeren ketting. Het INTERIEUR is in 1880 en tussen 1930 en 1940 gewijzigd.

Van belang zijn onder meer:

- de stucplafonds, de gedecoreerde deuren, de vensterbanken met vouwblinden, de haardpartijen met marmeren en eikenhouten schouwen;
- de met marmeren tegels belegde gang, de eikenhouten trappartij, deuren en lambrizeringen;
- in de oostelijke toren de eikenhouten trappartij en betimmeringen, de schouwen (aangebracht in 1930);
- de vaste onderdelen van de keuken in het souterrain, met onder meer de vloer van marmer en leisteen en de glazenkast.

Waardering

HUIS MAARSBERGEN van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de bouw- en bewoningsgeschiedenis;
- wegens de aanwezigheid van waardevolle onderdelen in het interieur;
- wegens de kenmerkende ligging in de landschappelijke aanleg.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis